

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
POLITIKOS ĮGYVENDINIMO GRUPĖ
PAŽYMA**

**DĖL SUSKYSTINTŲ GAMTINIŲ DUJŲ TERMINALO ĮSTATYMO NR. XI-2053 5 IR 9
STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO IR VALSTYBĖS SKOLOS ĮSTATYMO NR. I-1508 4
STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTŲ (TAP-18-1847) (18-12563(2))
2018-11-13 Nr. NV-2976
Vilnius**

Projektų rengėjas: Energetikos ministerija.

Projektų tikslas: sukurti teisinį pagrindą ilgalaikio SGD importo į Lietuvą užtikrinimui ir SGD terminalo infrastruktūros pastoviųjų eksploatavimo sąnaudų mažinimui, taip pat numatyti valstybės pagalbos priemonės šiam tikslui įgyvendinti.

Dabartinė situacija:

Įstatymų projektų parengimą paskatino Nacionalinėje energetinės nepriklausomybės strategijoje (toliau – NENS) ir Vyriausybės programos įgyvendinimo plane nustatyti tikslai ir uždaviniai, susiję su ilgalaikio suskystintų gamtinių dujų (SGD) importo į Lietuvą užtikrinimu ir Klaipėdos SGD terminalo išlaikymo sąnaudų optimizavimu ir sumažinimu. Pastebėtina, kad esamas teisinis reguliavimas nesuteikia įgaliojimų Vyriausybei ir Klaipėdos SGD terminalo operatoriui priimti sprendimų nuosavybės teisėmis įsigyti SGD laivą ir užtikrinti ilgalaikį SGD terminalo eksploatavimą po 2024 m., o Klaipėdos SGD terminalo veiklos sąnaudos, siekiančios apie 66 mln. eurų per metus, finansuojamos Lietuvos gamtinių dujų sistemos naudotojų ir gamtinių dujų vartotojų, lemia reikšmingą sąnaudų dalį Lietuvos verslui ir pramonei.

Įvertinant Klaipėdos SGD terminalo reikšmę šalies energetiniam saugumui ir poveikį konkurencijos gamtinių dujų rinkoje užtikrinimui, NENS konstatuota, kad ilgalaikio SGD tiekimo tęstinumo užtikrinimas yra strategiškai svarbus Lietuvai, o tarp svarbiausių NENS gamtinių dujų sektoriaus uždavinių numatyta 2018 metais priimti sprendimą dėl ilgalaikio SGD importo į Lietuvą užtikrinimo. Taip pat NENS numatyta optimizuoti ir mažinti SGD terminalo išlaikymo kaštus. Šie uždaviniai numatyti ir Vyriausybės programos įgyvendinimo priemonių plano 5.2.3 papunktyje.

2018 m. rugpjūčio 20 d. Ministro Pirmininko vadovaujama Ekonominės infrastruktūros plėtros komisijos posėdžio metu, atsižvelgiant į SGD terminalo operatoriaus atliktą techninę ir ekonominę alternatyvų analizę ir pateiktas rekomendacijas, konstatuota, kad didžiausią naudą Lietuvos gamtinių dujų vartotojams sukuria sprendimas nuosavybės teise įsigyti plaukiojančiąją SGD saugyklą su išdujinimo įrenginiu (toliau – SGD laivas), iki saugyklos įsigijimo sumažinant gamtinių dujų tiekimo saugumo papildomą dedamąją prie gamtinių dujų perdavimo kainos. Komisija pavedė Energetikos ministerijai parengti ir pateikti šiam ilgalaikiam SGD tiekimo modeliui įgyvendinti reikalingus įstatyminio lygmens teisės aktų pakeitimus.

Lietuvos gaunama ekonominė grynoji dabartinė vertė įgyvendinus ilgalaikį SGD tiekimo modelį siektų 94–407 mln. eurų (priklausomai nuo regioninės gamtinių dujų rinkos integravimo lygmens ir gamtinių dujų paklausos ateityje), ir leistų jau nuo 2019 metų antrojo pusmečio apie 40 procentų sumažinti Klaipėdos SGD terminalo veiklos sąnaudas.

Projektų esmė:

- Sukurti teisinį pagrindą Vyriausybei ir SGD terminalo operatoriui priimti sprendimus nuosavybės teise įsigyti SGD laivą iki 2024 m. gruodžio 31 d. ekonomiškai naudingiausiu būdu.
- Sukurti teisinį pagrindą SGD terminalo veiklos sąnaudų optimizavimui, sudarant sąlygas dar iki SGD laivo įsigijimo sumažinti papildomą dedamąją, išdėstant SGD terminalo pastoviųjų sąnaudų dalį, susijusią su SGD laivo „Independence“ 10 metų nuoma, per SGD terminalo veiklos laikotarpį.
- Numatyti SGD laivo įsigijimo sąnaudų padengimo mechanizmą ir pavesti Valstybinei kainų ir energetikos kontrolės komisijai (toliau – VKEKK) patikslinti SGD terminalo veiklos sąnaudų finansavimo modelį atsižvelgiant į siūlomas SGD terminalo veiklos sąnaudų optimizavimo priemones.
- Numatyti, kokiomis sąlygomis gali būti nutraukiama SGD terminalo veikla.
- Valstybės skolos įstatyme numatyti galimybę teikti valstybės garantijas dėl paskolų, naudojamų Lietuvos Respublikos nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių objektų apsaugos įstatyme nurodytų nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių įmonių apyvartinėms lėšoms papildyti, kai šių įmonių lėšos naudojamos strateginiams Lietuvos Respublikos tikslams pasiekti.
- Sureguliuoti teisinius santykius, susijusius su siūlomo reguliavimo įsigaliojimu ir įgyvendinimu.

Derinimas: Įstatymų projektai teikti derinti iš viso 14 suinteresuotųjų subjektų, iš kurių pastabas ir pasiūlymus pateikė Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija ir AB „Klaipėdos nafta“. Į gautas pastabas ir pasiūlymus buvo atsižvelgta atitinkamai pakoreguojant įstatymų projektus ir aiškinamąjį raštą.

Atitiktis Vyriausybės programai: teikiami įstatymų projektai tiesiogiai įgyvendina Vyriausybės programos įgyvendinimo priemonių plano 5.2.3. darbą „Klaipėdos SGD infrastruktūros išlaikymo sąnaudų optimizavimas ir terminalo veiklos po 2024 m. užtikrinimas“.

Dalykinio vertimo išvada:

Siūlytina įstatymų projektus svarstyti tarpinstituciniame pasitarime, taip pat siūlytina įstatymais numatomo reglamentavimo esmę aptarti artimiausiame Vyriausybės pasitarime.

Politikos įgyvendinimo grupės patarėja

Šarūnė Navickaitė-Dulaitienė